

BASIN BÜLTENİ**07.03.2026****DEVA Partili Esen: "Doğayı korumanın finansmanı doğayı tüketen bir modele dönüşmemeli"**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Elif Esen, TBMM Genel Kurulu'nda görüşülen düzenleme kapsamında doğa koruma politikalarının finansman modeline dikkat çekerek, doğayı koruma amacıyla oluşturulan sistemlerin zamanla doğanın kullanımına bağımlı hâle gelmemesi gerektiğini söyledi.

Yeni Yol Grubu adına konuşan Esen, görüşülen düzenlemenin av ve yaban hayatı için alınan katılım paylarının tahsil yöntemini yeniden düzenlediğini hatırlatarak, doğa koruma alanlarının finansmanı konusunda daha kapsamlı bir perspektife ihtiyaç olduğunu vurguladı.

"Koruma politikaları sürdürülebilir finansman gerektirir"

Doğa koruma politikalarının güçlü mali kaynaklara ihtiyaç duyduğunu belirten Esen, ancak finansman modelinin koruma anlayışını da şekillendirdiğine dikkat çekti. "Hiçbir koruma politikası arkasında sürdürülebilir bir finansman olmadan uzun süre ayakta kalamaz. Ancak burada asıl tartışmamız gereken konu, bu finansmanın hangi ilkeye dayanacağıdır" diyen Esen, finansman modelinin zamanla koruma politikalarının yönünü belirlediğini ifade etti.

Dünyadan örnekler: Av gelirleriyle doğa koruma

Esen, dünyada doğa koruma finansmanına ilişkin farklı modeller bulunduğunu hatırlatarak bazı örnekleri paylaştı. ABD’de 1937’den bu yana yürürlükte olan Pittman–Robertson Yasası kapsamında av silahları ve mühimmat üzerinden alınan vergilerin doğrudan yaban hayatı koruma fonlarına aktarıldığını belirten Esen, bu sistemle bugüne kadar 20 milyar doların üzerinde kaynak üretildiğini söyledi. Yine ABD’de uygulanan “Duck Stamp” programı sayesinde av pullarıyla milyonlarca dönüm sulak alanın koruma altına alındığını hatırlatan Esen, Afrika’da ise bazı ülkelerde av turizmi gelirlerinin bir bölümünün yerel topluluklara ve koruma programlarına aktarıldığını ifade etti.

“Koruma ile kullanım arasındaki denge bozulabilir”

Bu modellerin ortak bir tartışma yarattığını belirten Esen, doğa korumayı finanse etmek için doğanın kullanımına dayalı sistemlerin uzun vadede riskler barındırdığını söyledi. Esen, “Koruma bütçesi doğanın kullanımından elde edilen gelirlere bağımlı hâle geldiğinde, sistem zamanla o geliri üreten faaliyetleri sürdürmeye ihtiyaç duyar. Böylece koruma ile kullanım arasındaki hassas denge farkında olmadan tersine dönebilir” değerlendirmesinde bulundu.

“Doğa koruma bir kamu sorumluluğudur”

Milli parklar ve yaban hayatı alanlarının ekonomik kaynak üretmek için var olan alanlar olmadığını vurgulayan Esen, bu alanların sağlıklı ve dengeli çevrede yaşama hakkının somut karşılığı olduğunu söyledi. “Doğa koruma politikalarının temel finansmanının doğanın ekonomik kullanımına dayanması uzun vadede koruma anlayışını da dönüştürebilir. Doğayı korumak bir sektör politikası değil, bir kamu sorumluluğudur” diyen Esen, düzenlemenin bu perspektifle yeniden değerlendirilmesi gerektiğini ifade etti.

“Doğa koruma felsefesini de tartışmalıyız”

Esen, görüşülen maddenin yalnızca bir tahsilat düzenlemesi gibi görülmemesi gerektiğini belirterek şu değerlendirmede bulundu: “Her mali düzenleme aynı zamanda bir yönetim anlayışını da şekillendirir. Doğa koruma finansmanını konuşurken yalnızca gelir kalemlerini değil, koruma felsefesini de tartışmak zorundayız.”

Esen, düzenlemenin doğa koruma anlayışını zedelemekten yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini vurgulayarak sözlerini sonlandırdı.